Tizenhatodik évfolyam. 178. szám. Kolozsvárt, szerda, augusztus 7. 1895.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 filiér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Kánikulai dolgok.

Az idő méhe nagy eseményektől terhes. Csak ugy rajzanak a nagy dolgokról szóló hirek. Főleg a mai napon egyszerre két meglepő politikai eseményről veszünk hirt.

Az egyik azt tartalmazza, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem, — minthogy most már egész Bulgária a czár lábainál hever — ő sem elégszik meg jelenlegi rangja és czimével, hanem az a terve, hogy hazatérte után kikiáltatja magát — Bulgária királyává.

„I-ső Ferdinánd, Bulgária királya.“ Hát ez magában véve nem is hangzik valami rosszul, csak az a kérdés, hogy: Isten kegyelméből, a Nép akaratából, a Czár grácziájából, vagy pedig saját Jószántából fogja e Ferdinánd ur ezt a tervét megvalósitani?

Mi legalább hirtelenében nem vagyunk képesek eldönteni, hogy ebben a dologban, a most emlitettük négy tényező közül melyik fogja Ferdinándot ebben a tervében megsegiteni.

Az „Isten kegyelme“ olyan tényező, a mely egymagára aligha fogja Ferdinándnak a királyi jogart és koronát megszerezni. Az Isten általában jó és kegyelmes, ámde kérdéses, hogy Ferdinánd rászolgált-e arra, hogy az Isten a Kegyelmébe fogadja és Jóságát ilyen mértékfeletti módon éreztesse vele?

A menynyiben tehát Ferdinánd minden más tényező kizárásával az Isten kegyelme utján reméll a királyi korona birtokába jutni, akkor a siker legalább is kétséges, mert hát nem élünk a Csodák-korszakában s a királyi korona manapság nem hull az Égből az arra vágyakozó fejére.

A „Népakarat“-tól reméll tán sikert?

Nó, hát erre a tényezőre épen nem sokat számithat. A hogy ma áll a Népakarat Bulgáriában, inkább feltehető, hogy a tisztelt Nép nemhogy királyi koronával várja Ferdinándot, sőt az a valószinübb, hogy ha még sokat késlekedik — azt a kis fejedelmi trónust is kirántják alóla, a melyre amugy sem törvényes formák között helyezkedett.

Bulgáriában — tudtunk szerint — nagy többségben vannak a függetlenségre és szabadságra törekvő emberek s ha ilyes dolgokban a Népakarat dönt, akkor Ferdinánd tisztában lehet azzal, hogy a Népakarat aligha lesz tényező az ő királlyá választásában.

A harmadik tényező a Czár grácziája. Hát a mi ezt illeti, a muszka czárok hagyományos önkénykedése bolondabb eredményeket is szült már, mint a minő lenne Ferdinánd királysága s valószinü, hogy Bulgária teljes megadása esetén Miklós czár — ha különös kedvében lesz — királylyá lépteti elő a fejedelemségre ráunt Ferdinándot.

Itt azonban megint az a kérdés áll elő, hogy Európa elfogadja-e a Czár kegyének ez uj szülöttjét; s elismeri-e törvényes királynak azt a férfiut, a kit fejedelemségében sem tudtak elismertetni?

A negyedik tényező a saját jószánta — éppenséggel a legmegbizhatatlanabb a sikkerre való tekintetekből. Rég lejárt már az az idő, a mikor egy erős, egy hatalmas férfiu odakiáltotta egy gyönge népnek: Királyotok vagyok és a nép azt felelte rá: „Legyen, ha ugy akarod.“

Ma sem a népek nem oly gyengék, oly tehetetlenek, hogy egy hatalmasabbnak látszó férfiu előtt térdre boruljanak, s elnézzék, mint teszi magát urrá valamennyiök felett. A népakarat megnyeréséhez ma már egyéb is szükséges, mint tulkiáltani a tömeget, s mesterségesen beléjük verni azt a tudatot, hogy nekik egy hatalmasabb előtt okvetlenül meghajolniok kell.

Bir-e Ferdinánd azzal az emberfeletti erővel, hogy önmagát kiáltsa ki királylyá, s oly gyönge-e a bolgár nép, hogy játéktárgyul dobja oda magát egy bevándorlottnak — ez oly kérdés, melyre még tán Ferdinánd sem tudna választ adni. A királysága tehát, mint ezekből kitünik — nem valami erős alapokon nyugszik, s valószinüleg annak marad a minek mi látjuk — hirlapi kacsának.

A másik hir, mely éppen ellentéte ennek — azt tartalmazza, hogy Bulgária personális unióra készül lépni Szerbiával, s az uj fejedelem Sándor szerb király lesz.

Már akármilyen kalandosnak látszik ez a hir is, még is több hivőre számithat, mint a Ferdinánd királysága.

Csak arra vagyunk kiváncsiak, hogy kinek az agyában szülemlett meg ez a két exotikás politikai csodabogár ugyanegy időben? Mert, hogy mindkét nagyszabásu hir — nem tarthat komoly számbavételre igényt afelett a bolgárok, s tán még Ferdinánd is tisztában lehetnek.

Különben Kanikulában sok bolond dolog megesik — minden komoly következmény nélkül.

Politikai hir.

A nemzetiségi kongresszus — mint Budapestről irják — a mai napig sincs bejelentve. A belügyminiszteriumban ugy vannak értesülve, hogy a kongresszus egybehivói a bejelentést a budapesti főkapitányság kikerülésével, egyenesen a belügyminiszterhez akarják juttatni, de a miniszterium el van határozva a bejelentést, ha az tényleg odaérkezne, a főkapitánysághoz átszármaztatni, mely azután a maga belátása szerint intézné el azt. A kormány különben a kongresszussal szemben tanusitandó magatartására nézve már megállapodásra jutott. Ez a megállapodás a kongresszus egybehivóit fogja leginkább meglepni, ha egyáltalán komoly szándékuk ma még, a kongresszust tényleg megtartatni.

Muszka-agitáczió Oláhországban.

Bukarest, aug. 4.

Százötven orosz marhakereskedőt, ugyancsak annyi bolgár agitátort kiüztek Crajova, Cslafut, Giurgevo, Braila és Tulcsa városokból — s ezzel azt hitték, hogy az orosz világ beavatkozása és a maczedoniai felkelés be van fejezve.

Egy kiüzött helyett azonban előbukkant tiz és folytatta a kiutasitottak müvét.

Crajovában 15 bolgár és galiciai rutén munkást fogtak el, a kik Bolgárországba valo utazásuk előestéjén Ivanov itteni kereskedő lakásán gyültek össze. Tanácskoztak követendő eljárásuk felett, de oly hangosan vitatkoztak, hogy egy arra menő rendőr meghallotta beszélgetésüket és jelentést tett a rendőrfőnöknél.

Pár percz mulva a rendőrök körülvették a házat s Rusanesco főügyész, Grecesco rendőrfőnök azonnal letartóztatta a bennlévőket.

A motozásnál számos ajánló levelet, orosz és bolgár pénzt, puskát, revolvereket, három tuczat handzsárt és dinamitot találtak náluk.

A munkásokat vallatóra fogva, azok sirva adták elő, hogy őket a nyár elején Besszarabiába szerződtették mezei munkásokul, honnét két hét előtt Odesszába mentek, hogy a kikötőben munkát kapjanak. Mintegy 300-an lehettek.

Odesszában — folytatták a munkások — két ur aranypénzt osztogatott közöttük, arra buzditván valamennyiőket, hogy Bulgáriába és Maczedóniába menjenek, hol majd sorsuk jóra fordul.

A munkások beleegyeztek. Gőzhajón utaztak s minden dunamenti városból 10—15 ember szállott be egy-egy bolgár vagy orosz tiszt vezénylete alatt.

*

A rendőrség Galatz városában és a Badalán és lipováni városrészekben két titkos bolgár felkelő bizottságot fedezett fel. A bizottság tagjai, bolgár és orosz alattvalók, pénzt gyüjtöttek s proklamációkat nyomattak. Ugy látszik, hogy e bizottság közvetiti az összeköttetést a tulcsai hirhedté vált orosz konzul és a maczedón felkelők között.

E két bizottság élén áll egy Motliev nevezetü orosz kém, a ki Hitrovo idejében az orosz kémek vezére volt, de Hitrovo visszahivása után ő is elillant az országból. Mivel Motlievnek hivatalosan elismert megbizása nincsen, a rendőrség azonnal elfogta őt, számos kompromittáló iratot motozván ki nála. Az iratokat most forditják a külügyminisztériumban.

Brailában kilencz agitátort fogtak el. Ezekkel együtt az eddig elfogott agitátorok száma negyvenhétre rug. Holnap, vagy holnapután mind kiutasitják őket az országból.

Az ischli találkozás.

Ischl, aug. 5.

A román kiráiyi párt idehozó vonat megérkezése előtt nagy néptömeg vette körül a pályaudvart, de csak kevés választottnak volt megengedve, hogy a kis perronra menjen. Az udvar részéről legelőbb Lajos Viktor főherczeg jelent meg, kissé később jött Goluchovski gróf, azután a királyi család többi tagjai, végül a királyunk és a királyasszony. A perronon ő felsége bemutatta Goluchovszkit Gizella főherczegasszonynak és férjének.

A román királyi pár fogadtatása nagyon szives volt. Károly király megölelte királyunkat, azután kezet csókolt a királyasszonynak. A királyné ő felsége és a román királyné ismételve megölelték és megcsókolták egymást. A román királynénak hófehér a haja s szemüveget hord.

Károly király Goluchovszkit is üdvözölte s hosszabb ideig beszélgetett vele. Nemkülönben a román királyné is. A román királyt és nejét az egész királyi család elkisérte szállására, az Erzsébet-vendéglőbe. Az első kocsiban a királynék, a másodikban a királyok mentek; a szálloda lépcsőjén Károly király a mi királynénkat, Ferencz József király pedig a román királynét vezette föl.

Hohenlohe az ischli ünnepélyekről elmaradt, de Eulenburg gróf résztvesz azokban.

Öt óra előtt királyunk megjelent az Erzsébet-szállóban, hogy az oláh királyi párt ebédre vigye az ischli királyi villába.

Ischl, aug. 5.

Az oláh király és királyné megérkezésükkor hosszabb ideig társalogtak a pályaudvaron Goluchovszki külügyminiszterrel.

Ischl, aug. 5.

Ma délután 5 órakor ő felségénél udvari ebéd volt, a melyen részt vettek az oláh királyi pár, az itt tartozkodó fejedelmi személyiségek, Eulenburg gróf német nagykövet, Goluchovszki gróf külügyminiszter és a kiséret tagjai. Az oláh királyné Erzsébet királyné mellett jobbra és ő felsége mellett balfelől ült.

Az oláh király uralkodónk mellett jobbra foglalt helyet. Ő Felsége az ebéd előtt személyesen jelent meg a királyi párnál, hogy az ebédhez elkisérje őket.

Ischl, aug. 5.

A szinházban az ünnepi előadásnál megjelentek ő Felsége, az oláh királyi pár és az uralkodó család itt tartózkodó tagjai. A szinház és az udvari páholy pompásan fel voltak diszitve. A felségek és az uralkodó ház tagjai az előadás végeig maradtak a szinházban. Ő Felsége az oláh királyi párt elkisérte a szállodába, a honnan azután visszatért lakására.

A „Slöjd“ tanfolyam Budapesten.

A napilapok mindnyájan megemlékeztek röviden azon öt heti tanfolyamról, mely most Budadesten a prot. országos árvaházban folyik.

Az országnak különböző vidékéről toborzotta össze hallgatóit Guttenberg Pál közép iskolai tanár, ki több nyáron át tanulmányozta, a Skandinád felszigeten, Dániában, Angolországban és Németországban, hogy miként nevelik ottan az elemi és.középiskolákba járó tanulókat a közegészségügyi oktatásban.

A nevezett államok mindegyike többékevésbbé belátta, hogy az iskolákba járó gyermekek elemi technikai nevelésétől függ jórészt az illető állam ipari fejlődése, s tőlük telhetőleg igyekeztek is általánositani azt.

Nálunk eddig volt ugyan egyes tanitó és nevelő iskolákban és intézetekben kézimunka oktatás, de tervszerütlenül és egyoldalun.

Most a tavasszal alakult meg Budapesten a „Kézimunkára nevelő országos Egyesület“ mely életrevalóságát azzal bizonyitotta be, hogy alapszabályaink hitelesitése előtt 45 tanitó és tanitónő részére tanfolyamot nyitott.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1895. Augusztus 7.

London.

1895. julius hó elején.

(Folytatás.)

Butler az lelkesedik Petőfiért, s a magyar népdalköltészetért.

Igazán olyan kevés ilyen alapos ismerőnk s jóbarátunk van külföldön, hogy e kis kitérést, a melynek czélja, egy derék tudós bemutatása, megbocsátja nekem e becses lap olvasó közönsége.

Én a British muzeum legérdekesebb részét e magyarbarát angol tudós kalauzolása mellett nézhettém meg.

A könyvtár olvasó termét egy emeleti helyiségből ebbe nyiló ajtón át tekintettem meg. Rendkivül érdekes látvány volt. Egy óriási nagy, könyvekkel diszitett kupalaku terem ez, a melyben több százra menő férfi és nő vegyesen használja a két és fél millió kötetet magában foglaló könyvtár müveit.

A könyvtári helyiségek után a régi kéziratokat s legrégibb nyomtatványokat futottam át Butler ur vezetése mellett.

A legapróbb nyomtatványtól a legdiszesebbig, a legrégibb, a legelső nyomtatott müvektől a legujabbakig itt mindent feltalálhatni.

Kiválóan becses és ritka nyomtatványok a Luther idejében árult bünbocsátó czédulák egy példánya, a Luther protestáló kiáltványa, az erre adott válasz stb.

A muzeum kéziratgyüjteményében a legtöbb angol uralkodónak, költőnek s tudósnak leveleiből s müveiből több érdekes részt láttam. Igy Stuart Mária s Erzsébet királyné leveleiből több van itt, ugyszintén a nagy Bacon müveiből is a kéziratok jókora része. Igen érdekes a Dickens ismert regényeinek kéziratban való kiállitása.

Ezeken kivül megtekintésre méltó a muzeumnak bronz és éremtára, valamint a kiváltképpen Egyptomból s Indiából ide összehalmozott régiségek.

Csak arra, hogy a British Muzeum kinceseit részletesen megszemléljük, hetekre volna szükségünk.

De igy vagyunk Londonban a legtöbb muzeummal.

Három nagy muzeumot, illetőleg kiállitást néztem meg a British Muzeumon — kivül.

Először a South Kensington muzeumot, a mely a Piccadilly circustól vörös szinü omnibuszon egy háromnegyed órányira Brompton-ban van, s a melynek gazdagsága, főképpen régi és ujabbkori disztárgyakban, ékszerekben, különösen mindenféle gyürükben, érmekben, gipszlenyomatokban, festményekben, keramikai érdekességekben páratlannak mondható.

3 órát töltöttem e muzeumban, de ez az idő csak arra volt elég, hogy termeinek nagy részén végig sétáljak s némi fogalmat szerezzek az itt látható temérdek kincsről. Az itt nyert benyomásom érthetővé teszi előttem az angoloknak kifejlett müizlését s érdeklődését minden iránt, a mi müvészi alkotás. Ilyen iskolában, ilyen szemlélhető oktatás mellett nőve fel, mi magyarok is nagyobb kedvet kapnánk a képkiállitások s mindenféle muzeumok látogatására s ha módunk is éppen ugy megvolna hozzá, mint az angoloknak, bizonyára számunkhoz képest legalább annyi magyarral találkozhatnánk az olaszországi képtárakban, mint angol turistával.

Ugyanezen a vidéken, nem messze a muzeumtól, van az Earls Court s ebben az indiai kiállitás. Az Earls Court, a melyben általában véve a kiállitásokat rendezik, szintén akkora területen fekszik, hogy az indiai termények és készitmények, képek s mindenféle müvészi csecsebecsék kiállitásán kivül ez alkalommal is egy egész nagy indiai falut állitottak ki, ugy, a mint az indiában van. Összes házaival, pagodáival, mulató-helyeivel, szinházával, a benne lakó emberekkel, állatokkal együtt. Ez a maga nemében a londoniak állitása szerint is meglepő és eddig nem látott, igazi nie dagewesenes látvány. Minden egyes kunyhóban ott látjuk guggolva az egész családot, a mint a napi munkájukat, a szerint, a milyen a mesterségük, végzik.

Nem kevésbbé érdekesek az állataik, szelid elefántjaik, a melyeket száraz dajkának használnak, tevéik, a melyeknek tetején egy-egy angol paterfamiliás családja tagjaival élvezi a tevén való utazás örömeit az Earls Court-ban.

Van ezenkivül az Earsl courtban egy óriási kőr, kevés hiján akkora magasságu mint az Eiffel torony. Ez a kőr kocsikból van össze alkotva, olyan formálag, hogy 20—30,000 ember beléjük ülve körülbelől egy félóra alatt megszerezheti magának a körbenforgás élvezetét a nélkül, hogy tengeri betegséget kapjon.

Megvallom, bár milyen nagy volt az általános érdeklődés e körutazás iránt s hiszem, hogy a kocsikból Mondon egész területére nagyszerü kilátás is nyilt, én nem éreztem magamban kedvet e ritka élvezetre.

Természetesen az Earls Court külömböző kiváló zenekarok a nap minden orájában concerteket adnak, a melyeknek mindegyik azzal végződik: God save the Gueen. Tartsd meg isten a királynőt.

Szóval, annyiféle szorakozás és látnivaló van itt, hogy nem csodálkozhatni, ha minden nap ezer meg ezer ember sereglik ide.

Bár nem ilyen nagy kiterjedésü, de azért egy milleniumi kiállitásnak is diszére válható másik kiállitást néztem meg az Imperial Instituteban, a mely éppen ugy mint az előbbi szintén a Kensington Museum közelében van. Itt Anglia nem csekély számu gyarmatainak termányeit láthatni kiállitva. Sok, nagyon sok itt is a látni s csodálni való. Azért ezt is mindig igen sokan látogatják.

A mi azonban ezt a helyet rendkivül látogatottá teszi mégis nem az érdekes gyarmati czikkek halmaza, hanem a kiváló osztrák karmester Strauss Eduárdnak s jeles zenekarának concertjei.

Akkora áhitattal még nem hallgattak talán szabadban tartott hangversenyeket, mint ezeket.

Mikor az estvéli órákban Strauss és zenekara elhelyezkedik az Imperial Institute zenepavillonjában, a tágas nagy udvart már ellepve tartja a legelőkelőbb közönség.

Igen sokan a zenepavillon körül állanak s ugy hallgatják végig e valóban finom zenei előadásokat.

A programm egyes pontjainak elhangzása után, az általában csendesnek tartott angol hallgatóság rendesen szünni nem akaró tapsban ad kifejezést bámulatának.

Carlo.

(Folytatása köv.)

Itélet alatt.

E. Tregoningtól.

Az „Ellenzék“ számára forditotta: **Amica.**

(Folytatás.) (8)

IV.

Miután megmondtam, hogy mit vagyok képes tenni, rögtön meg volt az alku.

— De értékedet nem tudta megitélni a nélkül, hogy elmond neki? kérdi az anyja.

— Egy olyan nyers neveletlen teremtéstől nem várhatja az ember, hogy valakinek a jellemét vagy értelmét meg tudja itélni. Természetes, hogy nem volt képes arra, tehát a bizonyitványaimat elibe raktam.

— Drágám, szinte azt kivánom, hogy bár ismét beteg volnék, mert akkor nem mennél el mellőlem, — mondá Bevanné a leányát magához vonva. Gyermekem, a világ oly hideg és oly kegyetlen.

— Anyám, én fiatal vagyok és erős; kedves szelid gyáva galambom, ne féltsen engem.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Az emlitett egyesület czélja: „Az általános kézimunka oktatást“ magyar köznevelés keretében meghonositani; a kézimunka technikai elemeit, mint az ipari és gazdasági nevelés alapját a magyar nemzet minden rétegében terjeszteni.

Hogy mennyire belátja szükségét az elemi technikai nevelésnek a magyar társadalom, legfényesebben igazolja a tanfolyamon résztvevő 45 tanitó és tanitónő, kiknek költségeit az emlitett egyesület, az Emke, törvényhatóságok és magán-emberek fedezik. Csak az a kár, hogy e tanitók és tanitónők majdnem kizárólag az erdélyi részekből és az Alföldről jöttek fel. Bizonyosan tudom, hogy jetentkeztek volna még sokan Magyarország más részeiről is, de nem volt már több hely számukra.

Három ágra oszlik ez a tanfolyam: fa, agyag és cartonage munkákra. A famunkálatoknál természetesen csak férfiak vehetnek részt, s minthogy a tanfolyam ezen ágának van az iskolában való alkalmazásra a legnagyobb jogosultsága, ez is a legnépesebb. — Egyik anyag sem képes az elmét oly sokoldalu tevékenységre serkenteni, s egyik anyag feldolgozása sem ad a kéznek oly sokoldalu ügyességet, mint a fa.

Haszonnal készittethetjük azonban az agyag és cartonage-munkákat is, különösen a kisebb gyermekekkel.

Emlitettem, hogy a hallgatók kevés kivétellel mind vidékiek, s köztük sok, ki a fővárosban még nem volt. Ezeknek a vidéki hallgatóknak nagy szolgálatott tett az egyesület már akkor is, midőn alkalmat adott arra, hogy a magyar fővárost meglássák. E tekintetben igyekeztek is kihasználni minden perczet, hogy a rövid időhöz képest lehetőleg megismerkedjenek a fővárossat, s megtekintsék benne mindazon nevezetességeket, melyek ez idő szerint erre érdemesek, s melyek némi összefüggésben vannak itt létük czéljával. Mindjárt az első összejövetel alkalmával tervezett egy bizottságot, mely az egyes kirándulásokat tervezte és rendezte.

A mult hó 31-én meglátogatta a tanfolyamot Wlasics Gyula kultuszminiszter Molnár Viktor osztálytanácsos, és Dániel Ernő ipar és kereskedelmügyi miniszter Veress László államtitkár kiséretében.

Megtekintették előbb a már elkészült munkák kiállitását, majd a munka-termeket, melyekben a rekkenő nyári hőség daczára serényen folyt a munka Mindkét miniszter elismerését fejezte ki a látottak és tapasztaltak fölött.

Rövid idő mulva véget ér a tanfolyam s hallgatói bizonyosan kedves emlékekkel fognak hazatérni családjuk körébe, hogy már a jövő tanévben megkezdhessék ez irányban is működésüket.

Röviden az elemi technikai nevelés paedagógiai és közgazdasági fontosságáról akarok egyet-mást elmondani.

Németországban, midőn tapasztalták az egyes paedagógusok, hogy a növendékeknek az iskolában való tulságos elfoglaltsága a test fejlődésének határozott rovására történik, igyekeztek a szellemi munkásságot a tornászással ellensulyozni, de nem értek czélt. Hogy miért, az bővebb fejtegetést és magyarázást kivánna s nem tartozik egészen tárgyamhoz, azért el is hagyom.

Mi is hasonló módon neveltük iskoláinkban gyermekeinket. Azt hittük, hogy a torna-óra mind helyre hozza azokat a mulasztásokat, melyeket a testi fejlődés rovására egyéb tantárgyak tanitása alkalmával elkövettünk. Beláttuk, hogy szükséges ugyan, hogy testi ügyességre, szabályos mozdulatokra és fegyelemre szoktassuk a tanulókat, de azt is beláttuk, hogy semmi esetre sem pótolja amaz előbb emlitett mulasztást.

Ujabb időben a játéktól várják paedagogusaink azt, a mit a tornától hiába vártak. Határozottan szerencsésebb választás. A játék első sorban mulattat, ügyesit és edzi a testet. Igaz ugyan a szellemi működés pihentetésére hoztuk be iskoláinkba, pedig a legtöbb tantárgy tanulásához nem szükséges olyan nagy szellemi tevékenység, és a figyelemnek oly nagyfoku ébrenléte, mint a játékhoz. De hát a szórakozás közben végzett munka nem fáraszt annyira, mint az a másik, melyet csak szükségből végezünk.

GÁCSER JÓZSEE.

(Vége köv.)

A kispesti tragédia.

Budapest, aug. 5.

A kispesti családirtó ügyében megindított törvényszéki vizsgálat fontos adatokat deritett ki, melyek most már kétségtelenné teszik azt, hogy Gucker végső nyomorában és elkeseredésében követte el tettét.

Kiderült, hogy Gucker kétszer járt Balasa-Gyarmaton. Első izben a mult héten volt ott és szerdán éjjel jött meg. A háziak közül senki sem látta s csupán a feleségével beszélt. A lakás már ekkor be volt zárva s Gucker már ekkor akarta tettét elkövetni. Ezen az éjjelen vitte a be a baltát a szobába, de utóbb meggondolta magát, a baltát elrejtette a kályha alá s ő maga még az éjjel eltávozott. Tehát erről a látogatásról feleségén kivül senki sem tudott.

Csütörtökön hajnalban Gucker bejött Pestre és itt elment az itt lakó testvérbátyjához, Gucker Edéhez, kinek itt a londoniutczában van egy kis üzlete. Tőle kért utravalót és ezzel ment csütörtökön délben másodszor Balassa-Gyarmatra.

Ott egy régi ismerősétől kapott kölcsön 14 frtot. Alig kapta meg a pénzt, az volt első dolga, hogy egy balassagyarmati vaskereskedésben megvásárolta azt a revolvert, a mivel tettét végrehajtotta.

Balassa-Gyarmatról pénteken délben jött haza és a fővárosba érve, egyenesen házigazdájához Agnellyhez ment, kinek könyörgött, hogy tekintse feleségének állapotát és ne kergesse ki addig őket az utczára, mig felesége életet nem ad gyermekének. A mészáros mester ezt kereken megtagadta. — Akkor ment haza és akkor követte el végzetes tettét.

Hogy a gyilkosság eszméjével már régebb idő óta foglalkozott, mutatja az, hogy mult hónap elsején pár garasból álló összes vagyonából lefizette diját magáért és feleségéért a ki pesti temetkezési egyesületnek, holott ezt már három éve nem tette.

A vizsgálat azt is kideritette, hogy az asszony nem volt Guckernek hites felesége. Vadházasságban élt vele 12 esztendő óta. Sőt az öt gyermek közül egyetlen egy sem volt megkeresztelve

Még egy igen érdekes és Gucker műveltségére fontos dolgot deritettek ki a vizsgálat vezetői. Azt, hogy Gucker nemcsak sokat olvasott, hanem maga is megpróbálkozott az irással.

Hátrahagyott iratai között ugyanis több novellát, regényt és apróbb életrajzokat találtak, a mit ő maga irt. Találtak ezenkivül egy megkezdett drámát is, melynek czime: „A mágnás munkás“ volt. A drámában két főszemély szerepel: egy mágnás és egy munkás, mely utóbbi szerepben mint az több helyen kitetszik, maga magát irja le.

Ez a vizsgálat eddigi eredménye a kirtott munkáscsaládról, melynek fejét a gyilkost és az egyik kis leánykát, Matildot, ma délután temették el. Temetésök egészen zajtalan, csendes volt. A törvényszéki orvostani intézetben feltették két egyszerü gyászkocsira, kivitték az uj temetőbe és ott temették el.

A még életben levő három kis gyermek állapota változatlanul sulyos.

A főherczeg váltója és Szeless Adorján.

Szeless Adorján, a letartóztatot Szeless Etelka bátyja, Londonból, a hol ez idő szerint tartózkodik, a következő levelet intézte a „Magyarország“ szerkesztőségéhez:

Ama óriási feltünést keltett váltóhamisitási ügy, mely immár az egész világsajtót foglalkoztatja, engemet annál inkább lesujtott, mivel az ezen tettel gyanusitott szerencsétlen asszony saját nővérem, a kiről meg vagyok győződve, hogy a terhére rótt cselekmény elkövetésében ártatlan és ha azon aláirás tényleg hamisnak bizonyul, a mi még eddig nem történt meg, ugy szerencsétlen nővérem áldozatul esett, egy oly egyén gazságának, a ki tudomással birt arról, az eddig csak a család által tudott körülményről, hogy nővérem elmebeteg.

Nem akarok senkit gyanusitani, ezt soha sem tettem, de családom és azon szerencsétlen nő iránti kötelességemnek tartom, erre az ügyre vonatkozó meggyőződésemet nyilvánosságra hozni, s lehet, hogy ezen a nyomon haladva a vizsgálat, a valódi tettest (ha az aláirás tényleg hamisitott és nem félreértésen alapál, a mi még egy kir. herczeggel is megeshet) ki lesz puhatolható.

Nem akarok itt reá mutatni egyes lapoknak ez ügyben tanusitott különös felfogására, mely abban nyilvánult, hogy mint „rendkivül emelő érdekességét az esetnek“ közölték, hogy az a gyanusitott szerencsétlen nő — az én nővérem.

Ép ily joggal hozhatták volna ezen lapok mint hasonlóképen „érdekes“ ama tényt, hogy az az Adorján Gyula, ki szerencsétlen nővéremet lépten-nyomon kisérte és oly feltünő módon nyargalt a kir. herczeg váltójával, egy „kormánypárti hirlapiró“ édes testvére.

Azt hiszem, hogy minden józan eszü ember tudni fogja, hogy kiki csak saját tetteiért felelős és a mint nem tudható be senkinek érdemül az, a mit apja vagy testvére alkotott, ugy viszont nem róható fel bünül a gyermeknek, vagy testvérnek az, a mit nem ő követett el.

Nem akarok itt azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy jogi szempontból váltó, vagy okirat jellegével bir-e az a blanketta, — a melyre az volt irva „Jenő“, habár utánna volt függesztve fhg. vagy Ehzg. ezt elbirálni a törvényszéknek lesz majdan hivatása.

Nővéremen az elmebaj tünetei, kis fiának születése után közvetlenül kezdtek mutatkozni, eleinte ritkábban, az utóbbi időben azonban mind gyakrabban és fokozottabb mérvben.

Nekem benső meggyőződésem, hogy ezen esetben, ha a hamisitás ténye valóban fennforog, azt nem ő követte el, hanem az, a ki ismerve elmebaját, a már kész hamisitványt általa értékesitette.

Annak a meggyőződésemnek magyarázata pedig, miszerint szerencsétlen nővérem tényleg elmebeteg, a fent elősorolt tapasztalataimon kivül még abban foglaltatik, hogy ezen borzasztó betegség családunkban, sajnos több esetben előfordult és pedig a legközelebbi családtagoknál.

Nagyatyám Szeless György m. kir. testőrtiszt, később a visegrádi és nagymarosi korouauradalom főtisztje és öt vármegye táblabirája kisboni Horváth Annát vette nőül, ki akkor 15 éves volt. Nagyanyám a harmadik gyermek születése után nehány nappal, mint alig 21 éves fiatal nő meghalt. A három gyermek neve Mihály, László és Péter volt.

Péter mint 20 éves ifju megörült és daczára a legnagyobb ápolásnak, a melyben ugy a döblingi, mint más hires elmegyógyintézetekben részesült 22 évi kinos szenvedés után 42 éves korában, soha egy pillanatra sem nyerve vissza elméje tisztaságát, halt meg.

László férfikora delén érte utól ezen borzasztó betegség és először Pozsonyban, később Budán lett az irgalmas-rend gyógyintézetében orvosolva, honnan, mint gyógyult került ugyan ki, de valójában soha sem volt többé az.

Mihály, ki mint urbéri törvényszék elnök és később, mint Pest vármegye alispánja, általánosan ismert volt rendkivüli tehetségeiről, az én és szerencsétlen nővéremnek volt édes atyja. Ő sem kerülhette el végzetszerü betegségét a családnak és életének utolsó tiz évében, ezen lángeszü ember elméje elborult, s haláláig ugy is maradt.

Fájdalmas érzéssel hozom mind ezt nyilvánosságra, de kötelességet vélek ez által teljesiteni, midőn ezen körülményeket ismertetem, s hiszem, hogy a törvényszék nem fogja elmulasztani a vizsgálatot ezen irányban is kiterjeszteni s nem a törvény szigorát, de az emberbaráti szeretet tényét fogja ama szerencsétlennel szemben gyakorolni.

Szeless Adorján.“

SPORT.

A marosvásárhelyi verseny-egylet és urlovasszövetkezet által folyó évi október hó 6.- 7.- és 8-án rendezendő ügető és lóverseny sorozata és feltételei.

I-ső nap.

Vasárnap október hó 6-án d. u. fél 2 órkor

I. Megnyitó sikerverseny. Táv. 1600 méter. Dij: I-ső 700 kor,. 2-ik 200 kor 3-ik 100 kor. Futhat minden Erdélyben ellett és nevelt 3 éves és id. ló. Teher 3 éves 65 k., 4 éves és id. $72\frac{1}{2}$ k. Telivér 3 k. több minden 400 kor. után, melyet egy ló I-ső dijakban nyert, 2 k. több. Beiratási dij minden nevezett lótól 15 kor.,; további indulóktól 15 korona.

II. Hölgyek dija Akadályverseny. Táv. 4000 méter. Tiszteletdij. az első második és harmadik lónak. Futhat minden 4 éves és id. belföldi és német ló, mely 1800 kor. értékü dijat, gát-vagy akadályversenyben nem nyert. Teher 4 éves és 70 k., 5 éves 75 k., 6 éves és id. $77\frac{1}{2}$ k. Telivér 3. több. Erdélyben ellett és nevelt ló 5. k, engedve. Oly lónak, melynek gát-vagy akadályversenybeli össznyereménye 1800 kor., még 3 k. több Beiratási dij 20 kor.

III. Gátverseny. Táv. 2400 méter. Dij: 1-sőnek 900 kor., 3-iknak 100 kor. Futhat minden 3 éves és id. belföldi és német ló, mely sik-, gát-, vagy akadályversenyben 1000 kor. vagy azt meghalandó dijat nem nyer. Teher 3 éves 65 k., 4 éves 70 k, 5 éves és id. $72\frac{1}{2}$ k. Gát- vagy akadályverseny nyertese 3 kilóval több. Beiratási dij 15 kor, további 15 kor. az induloktól.

IV. Eladó Sikverseny. Táv. 2000, méter Dij: 1-sőnek 600 kor., adva a Magyar Lovaregylrt által; a 2-kinek 100 kor, Futhat minden három éves id. belföldi és német ló. Teher 3 éves 65 k., 4 éves 70 k., 5 éves és id. $72\frac{1}{2}$ k. Telivér 5 k. több Erdélyben ellett és nevel ló 5 k. engedve. A bejelentési ár 2000 kor. és minden 200 kor. engedményért $\frac{1}{2}$ k. engedve; legalsó bejelentési ár 600 kor. Az árverezésnél bejött többlet feje része a második lóé, felerésze pedig a versenypénztárt illeti. Beiratási dij 15 kor. további 15 kor. az indulóktól.

II-ik nap.

Hétfő, október hó 7-én d. e. 9 órakor.

Ügető-pálya Marosvásárhely- Kerelőszentpálnál közötti állami uton, az indulás a megyesfalvi határon.

I. négyesfogatok ügető-versenye Táv. kb. 31. klm, Köves állami uton. Dij. 800 kor. államdij. Ebből 700 kor. a másodiknak, Tét 30 kor f. v. f.

Hétfő, október hó 7-én d. u. 2 órakor.

II. Kettős fogatok ügető-versenye Tár. kb. 20 klm. Köves állami uton. Dij. 600 kor. Ebből 400 kor. Marosvásárhely szab. kir. város dija és 100 kor., adva az egylet által, összesen 500 kor. az elsőnek, 80 kor. a másodiknak és 20 kor. a harmadiknak. Tét: 20 kor. F. v. f.

III. nap.

Kedd október hó 8-án d. fél 2 órakor.

I. Erdélyisik-Verseny. Táv. 2000 méter. Dij: 1-sőnek. 800 kor. Ebből 200 kor. államdij; 2-iknak 200 kor. a 3-iknak 100 kor. Futhat minden Erdélyben ellett 3 éves és id. ló. Teher 3 éves 65 k. 4 éves 70 k. 5 éves és id $72\frac{1}{2}$ k. Telivér 5 klg. több. Oly ló, mely, sik-, gát, vagy akadályversenyt nyert, még 3. több. Beiratási dij 15 kor. további 15 kor. az indulóktól.

II. Választmányi dij. Eladó akadályversen, távolság 3200 mtr. Dij: 1-sőnek 600 kor. 2-iknak 100 kor. 3-iknak 50 kor. Eladási ár minimuma 1000 kor. minden 200 kor. magasabb bejelentett árért 1 k. több. Futhat minden 4 é. és id. és német ló, mely 100 kor. vagy azt meghaladó értékü gát- vagy akadályversenyt nem nyert. Teher 4 é. 68 k. 5 é. $72\frac{1}{2}$ k., 6 é. és id. 75 k. Telivér 3 k. több. Nyeretlen ló k. engedve Erdélyben ellett és nevelt ló még 3 k. engedve. Az árverésnél bejött többlet felerésze pedig a versenypénztárt illeti. Beiratási dij 15 kor.

III. Erdélyiakadályverseny. Távolság 4000 méter. Dij: 1-sőnek 1000 kor. 2-iknak 300 kor. 3-inak 100 kor. Tiszteletdij a nyerő lovasának. Futhat minden 4 é. id. Erdélyben ellett és nevelt ló, mely egy 1000 kor vagy azt meghaladó dijat nem nyert. Teher 4 é. 70 k. 5 é. és id. 75 k. Nyertes ló 3 k. több. Telivér 5 k. több. Beiratási dij 15 kor. továbbá 15 kor az indulóktól.

IV. Vigasz-Verseny. Sikverseny. Távolság 2400 mt. Benevezendő minden ló, mely a versenyek bármelyikén nevezve lett, de indulni csak oly jogosult. mely a fenti versenyek egyikében futott és első dijat nem nyert 1-sőnek 500 kor., 2-iknak 150 kor. 3-iknak 50 korona.

Teher: 3 é. 65 k. 4 é. és idősebb 75 k. Telivér 5 k. több. Beiratási dij 10 kor. indulóktól 20 kor.

A kolozsvári pinczér-egylet ünnepe.

A bankette.

A magasztos és szép zászlószentelési ünnepély után a vidéki vendégek nagy része Nagy Gábor éttermét kereste fel, a hol kitünő villásreggeli várta őket.

A bankette délután 2 órakor vette kezdetét. Mintegy 250-en vettek részt. Képviselve volt Kolozsvár társadalmának minden osztálya, csak a katonák és szinészek közül nem volt jelen senki.

És nem volt ott a budapesti vendéklősök közül senki. Távolmaradásukat nem érezte meg ugyan senki, mert a tiszta hazafias magyar szellemet legalább nem zavarta meg semmiféle sváb, német vagy zsidó felszólalás.

A Notabilitások közül ott voltak: Béldy, Ákos gróf főispán, Albach Géza polgármester. Deák Pál főkapitány, Nagy Mor tanácsos, dr. Groisz Gusztáv és Haller Károly dr. egyetemi tanárok. Biró Béla apát-plebános, Gyarmathy Miklós alispán, Hindy Árpád, Magyary Mihály, szerkesztők, Széky Miklós, Valentini Adolf, Kónya Sándor, Fränkl Sándor stb.

Az ebéd alatt Csikai zenekara játszott.

Az első felköszöntőt Béldi Ákos főispán mondta a királyra és királynéra, a mit állva hallgatott meg a társaság. Nagy Gábor a rendező bizottság elnöke a zászlóanyára, gr. Béldi Ákosnéra mondott szellemes felköszöntőt.

Than Gyula a Pinczérek Lapjának szerkesztője a városi hatóságot és a polgárságot éltette. Ezután az üdvözlő sürgönyöket olvasta fel Sebesi Samu, a melyek az ország minden részéből üdvözölték a kolozsvári ünnepélyt.

Nagy hatásu toasztot mondott Groisz Gusztáv Biró Béla apát-plébánosra, a ki a koszorus lányokra üritett poharat. Dr. Haller általános tetszés közt a kolozsvári vendéglősök legkiválóbbját, az ünnepély főrendezőjének egészségére Nagy Gáborra emelt poharat. — Fränkl Sándor az idegen vendégekért ivott. Tosztokat mondottak még: Nagy Mór, Walter Károly, Béldy Ákos, Váradi Aurél, Hindy Árpád, Ács Ferencz, Huzó István stb.

A kedélyes ebéd fél 5 órakor ért véget.

*

Vasparipa versenyek.

A bankett után a megjelentek nagy része a sportnak szentelte a délután hátralevő részét, mert tegnap tartotta házi viadalát az K. K. E. a sétatéri pályán. Maguk a versenyek nem voltak valami érdekfeszitők és oly rövid közökben ennyi versenyt végig nézni nem tartozik a legkellemesebb mulatságok közé. Jóllehet a tribün fedve volt és az idő kedvezően hüvös volt és igy a multkori részvétlenségnek közelebbi indoka megszünt, a publikum meglehetősen gyéren jelent meg.

A versenyek lefolyása különben a következő volt:

1. Megnyitó 3000 m. 9 kör. I. nagy ezüs, II. kis ezüst, III. nagy bronz és IV. kis bronz érem. 5 versenyző közül I. Wiegand Rezső (5 p. 31 mp.) II. Fekete Pál (5 p. 36 mp.) III. Schiffert Ferencz (5 p. 40 mp. IV. Káhle János (6 p.)

2) Szeniorok versenye 3000 m. 9 kör. A 30 évet betöltöttek részére. I. kis ezüst érem, tiszteletdij, II. nagy bronz, III. kis bronz érem. 3 versenyzett. I. Káhlé (5 p. 51 mp.) II. Dunky Béla (5 p. $50\frac{1}{5}$ mp.) III. Szegedi Zoltán. (6 p. 20 mp.)

3) Főverseny 5000 m. 15 kör. I. ezüst érem és tiszteletdij, II. kis ezüst, III. nagy bronz, IV. kis bronz érem. 6 versenyző közül I. Wiegand Rezső (8 p. $42\frac{1}{5}$ mp.) II. Schiffert Ferencz (10 p. $14\frac{2}{5}$ mp.) III. Fekete Pál (10 p. $14\frac{4}{5}$ mp.) Az első $2\frac{1}{2}$ körrel hamarább jutott be.

4. Térelőny verseny 4000 m. 12. kör. I. nagy ezüst, II. kis ezüst, III. nagy ezüst érem. I. (6 versenyző közül Wiegand (6 p. $43\frac{1}{5}$ mp.) II. Dunky Elek (8 p. 16 mp.) ki 400 m. előnyt kapott, 600 mig ment. Szegedi leesett és erősen meghorzsolta magát.

5. A lassu versenyt 3 versenyző közül Wiegand 166 m. $\frac{1}{2}$ kör.) 5 p. $22\frac{1}{5}$ mp. Dunki Elek a czél előtt letette a lábát.

6. Egyleti dij, 10,000 m., 30 kör. I. tiszteletdij és nagy ezüst, II-nak nagy ez., III-nak kis ezüst, IV-nek nagy bronz-érem. I. Wiegand R. 17 p. $19\frac{2}{5}$ mp.), II. Schiffert F. 19 p. 4 mp.), III. Káhlé J. 19 p. 26 mp.), IV. Dunky Elek (20 p. 30 mp.)

7. Vigasz-verseny, 2000 m., 6 kör, a versenyt Kuthy E. nyerte meg Hey ellenében 1 p. $72\frac{2}{5}$ mp. alatt.

A versenyek végeztével ifj. Fekete Pál műgyakorlatokat mutatott be kerékpáron nagyon ügyesen, a miért is a jury bronzéremmel tüntette ki.

*

Tánczestély.

A kerékpár-versenyekről a publikum egy része hazament, hogy csakis az estélyre készülődjön, másik része a szinházba ment, hol sokat és lelkesen tapsolt a „Szép Iliána“ személyesitőinek, különösen Pintérnek és Solti Paulának.

E szavak után Edit a zongorához szaladt, s egy vidám kis dalt eljátszott; aztán Annához fordulva azt mondá.

— Gyere testvér, dalolj egy vidám dalt, hogy az anyánk bátorságát fentartsuk. Anyám lelkem, maga finom czukorkákat szokott volt a számba dugni; és én most aranyokat fogok az ölébe hullatni.

Mari a hü cseléd, sirt midőn ezt hallotta, s a kezeit tördelte.

— Oh, oh! — kiáltá — hogy nekem meg kell érni azt a napot, hogy az egyik kisasszonyom szolgálni menjen!

Az Edit belépte a Gilberték házába kissé kényelmetlenné volt téve a hajporos és bársony nadrágos legény kelletlen szolgálat tevése által, miután az, az ápolónét és annak az ocska böröndjét lenézte. De azért a legénynek mégis élesebb megkülönböztető érzéke volt, mint asszonyának. mert azt mormo ta magában.

— Ez nem olyan fajtáju a milyen az utóbbi ápolóné volt; ezzel nem lehet legyeskedni miután Edwin urfit lefektetem.

Az ajtót kinyitotta előtte és várakozott mig Edit a veres bársony ülésekkel és tükrökkel ellátott felhuzoba lépett. Öt emeletet hagytak el mielőtt a gép megállott — a hely egy szállóhoz hasonlitott.

Itten egy vidám arczu szobaleánynak adta át, a ki Editet a saját szobájába vezette. De onnét csak hamar a Gilberné fönséges jelenlétébe lett idézve, hogy a beteg szokásai, tetszései és ellenszenvei iránt kellő felvilágositást nyerjen.

— Ne feledje, hogy őtet soha sem szabad bosszantani, vagy a kivánságát megszegni, ha maga azt gondolja, hogy a fiamnak valamire szüksége van — legyen az bármi — csak szóljon, és én intézkedni fogok, hogy az meglegyen. Két ezer fontba került, hogy a felső emeletet a tetszése szerint rendezzük, tehát ebből megérheti maga, hogy mi nem kiméljük a pénzt, midőn a fiunk érdeke kivánja; ezt a maga fizetése is bizonyitja. És most hozzá viszem; igaz hogy sötét van, de az ő szobáiban soha sem gyujtják meg a gázt mig ő nem kivánja.

— Fiam, itt van neked az uj ápolonéd — mondá Gilbertné, kinek dicsekvő hangja félénken kérlelővé változott.

— Uj ápolóné! — ismétlé egy ingerült hang a tüzhely mellett levő elsötétitett mélyedésből. Nevezze ezt szakácsnénak, vagy akárminek; meguntam az ápolónékat.

— Bevan kisasszony a nevem, — mondá Edit szilárd hangon.

Edit a tüz világában állott és hiába próbálta kellemetlen betegét meglátni

— Jó éjt gyermekem. Papa haza jött és tudni kivánja, hogy te hogy érzed magadat.

Gilbertné lassu léptekkel lopózott ki a szobából, csendesen tette be maga után az ajtót és Edit tudta, hogy az ismeretséget a beteg fiuval meg kell kezdeni. Egy kényelmesnek látszó széket választott, azt a tüz elibe huzta, s fejét a puha vánkosra hátra hajtva várta, hogy a beteg szóljon, nagyon jól tudta, hogy az őt látja.

Mély csendesség volt. Edit a csinos czipőinek az állását szemlélte, szürke szoknyáját egy vagy két hüvelyknyivel feljebb huzta, hogy csinos kis lábát jobban láthassa. A csendesség teljes öt perczig tartott. Ekkor az uj ápolóné, a nélkül, hogy a kis ujját megmozditotta volna, az ő szelid lágy hangján megszólalt.

— Hol vannak a gyufák?

— Majd csengettetek magával, midőn szükségem lesz reájuk.

— Hol vannak a gyufák? — ismétlé Edit, éppen olyan mozdulatlanul, mint az előbb.

— Nem tudom. Maga majd csengetni fog a legénynek, midőn világosságra lesz szükségem.

— Most vagy soha! — gondolta Edit és előre hajolt, hogy a szegeletbe nézzen, de nem látott ottan egyebet egy csomó gazdagon himzett takarónál.

— A kórházon kivül maga az első betegem, kezdé Edit.

— Hála az égnek! Igy legalább a siralmas történetei nem fogják velem azt képzeltetni mindennap, hogy más betegségben halok meg, — volt a durva válasz.

— De az előnyei mellett a hátrányai is megvannak, — folytatá Edit. Tele vagyok szabályokkal és határozottsággal. Kettőnk közül az egyiknek urnak kell lenni és az én leszek.

— A rossz nyelvtan ingerel.

— Engem a rossz kedély ingerel. Nézzen ide.

— Nézek.

— Én azzal a szándékkal jöttem ide, hogy magához jó leszek — nagyon jó, sőt elnéző és engedékeny is leszek, ha látom, hogy csakugyan van valami baja; de igyekezzék jó fiunak lenni — és nekem engedelmeskedni. Hol vannak a gyufák?

— A kandalló-párkány balkéz felől levő szegletében, — válaszolá a hang a vánkosok közzül.

A gázlámpa világos zöld selyem ernyővel volt lefedve. A szoba szépen volt butorozva és diszitve; szinte minden volt ott, a mit a pénz meg tudott venni.

Edit megfordult, hogy a fiura nézzen; arcza lángszinü vánkosok közzé volt temetve és az egyik vékony kezével letartva.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

Az egész vendégsereg azután a Lövöldében látta ismét viszont egymást, hol jóval 10 óra után kezdetét vette a fesztelen jókedvü tánczestély. A terem erősen megtelt és az ünneplőkön kivül a társadalom más rétegei is megjelentek. A jól sikerült mulatság késő reggel ért véget, melyen az első négyest körülbelül 80 pár tánczolta.

FELHIVÁS

Kolozsvár sz. kir. város közönségéhez.

Ő csász. és Apostoli Kir. Felsége

I. Ferencz József

Magyarország koronás királya

1895. évi szeptember hó 22-ik napján Kolozsvár sz. kir. városát legmagasabb látogatásával fogja kitüntetni.

Azért a tekintetes törvényhatósági bizottság f. hó 2-án tartott rendkivüli közgyülésében 205. sz. alatt hozott határozatával elhatározta:

1-ször, hogy ő Felségét folyó évi szept. hó 22-én reggel 7 órra 55 perczkor leendő megérkezése alkalmával, a legmagasabb látogatás fölött, a város összes polgársága által érzett őszinte öröm és alattvalói hódolat kifejezéseül, a városi képviselő testület és a Tanács tagjai alólirott polgármester vezetése mellett, a helybeli vasuti pályaháznál testületileg fogják üdvözölni.

2-szor elrendelte, hogy a város Törvényhatóságának és közönségének ő Felsége legmagasabb látogatása iránt érzett őszinte öröme külső jeléül, a város utczái és terei, a bevonulási ut mentén, nevezetesen a Nagy-utcza (a vasuti pályaudvartól kezdve), továbbá a Széchenyi- és Főtér, végre a Hid-utcza, czimerpajzsokkal, zöld galy-guirlande-okkal és lobogókkal ellátandó árbóczfákkal, valamint a Városház hasonló módon feldiszitessenek, a széchenyitéri vashidnál egy diszkapu állitassék föl és a város összes lakossága is felszólittassék hasonló diszitésre.

Ehhez képest alólirott Tanács hazafias bizalommal felhivja a város összes lakosságát, ugy egyeseket, mint testületeket, hogy házaik utczai homlokzatát, főleg a belváros és külvárosok utczáin, különösen pedig a bevonulási utvonal (Nagy-utcza, Széchenyitér, Hid-utcza, Főtér) mentén lobogókkal, zöld galy-guirlande-okkal és szönyegdiszitéssel ellátni sziveskedjenek.

Alólirott Tanács meg van győződve, hogy Kelet-Magyarország vezérvárosa örömmel fogja megragadni az alkalmat, hogy a legmagasabb látogatás alkalmával szeretett uralkodója, Magyarország Koronás Királya, valamint a felséges uralkodóház iránt érzett változhatatlan ragaszkodásának, tántorithatatlan hüségének és őszinte hódolatának az ősi magyar hüséghez és lovagiassághoz méltóan ad kifejezést.

Kolozsvár, sz. kir. város Tanácsától 1895 évi aug. hó 14-én.

ALBACH GÉZA,
polgármester.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 7.

— **Uj egyetemi tanár Kolozsvárt.** A király mint értesülünk a kolozsvári tudomány-egyetemen a francziai nyelv és irodalom részére szervezett tanszékre dr. Haraszti Gyula, budapesti tudomány-egyetemi magán- és állami főreáliskolai rendes tanárt, a rendszeresitett illetményekkel, nyilvános rendes tanárrá nevezte ki. Haraszty dr.-ban egyetemünk egy jelesen képzett, tudós erőt nyert, ki fiatal erejével még sokat alkothat. Az esztetika és irodalom történetben ért el szép eredményeket, melyekben az ugynevezett naturálista tudományos iránynak hódol. Kiválóbb munkái „Csokonai életrajza“ és „A naturálista regény“-ről szóló monográfiái.

— **Szinház.** A szinház heti müsorában változás állott be. Ugyanis Solymosi Elek a népszinház jeles komikusának első vendégfelléptéül kitüzött Lili Sipos Etelka betegsége miatt elmaradt és „A papa felesége“ Milland és Hennequin rendkivül mulattató 3 felvonásos bohózata kerül előadásra. A főbb szerepek elosztása a következő: Florestan de la Boucanier bárónak Aristides fia, első nejétől Megyeri D., Boucanier bárónő, Florestau második neje P. Szép Olga, tánczosnők: Hunyady Margit (Coralie), Solty Paula (Lucinne), Szolinszky Olimpia (Gabrielle), Cornaro herczeg Péchy, dr. Bodin tudós Vendrei, Tobiás a báró komornyikja Szerémi Z., Paccaud jószágfelügyelő Hegedüs Gy.

— **Ivánfi Jenő** jutalomjátéka és bucsufellépése csütörtökön, f. hó 8-án lesz. Mint már emlitettük szinre kerül Barriére európai hirü drámája a „Márványhölgyek“, a melyben szerző a nők azon fajtáját rajzolja megrázó drámaisággal, a kik szivtelenül kergetik halálba azt, a ki egyszer karjaik között pihent. A darab első felvonása az ó-classikus világban játszik 2000 év előtt, Phidiás korában, a többi négy felvonás pedig a mai modern Párisban. Az előadásban részt vesz az egész drámai személyzet. Fő szerepet játszik E. Kovács Gyula, K. Gerő Lina és Hunyady Margit.

— **Szinházi hirek.** A „Szamárbör“ cz. nagy franczia látványosság foglalkoztatja jelenleg a szinház összes személyzetét. Az összeomló fényes keleti királyi terem már teljesen kész, valamint a mesés ragyogásu gyémánt-barlang is, mely diszletek a bécsi minták után készültek. Szerepelni fog a darabban egy eleven szamár is a melynek begyakorlása a reggeli órákban történik a szinkör mellett. Az érdekes darabban énekek, tánczok és csoportos felvonulások nagy számmal fordulnak elő s körülbelül 185—190 személy vesz részt benne.

— **Barcsay-utcza.** Bánffy-Hunyadon a régi Uj-utczát, a melynek végiben Barcsay Domokosnak Bánffy-Hunyad választó kerület országgyülési képviselőjének kastélya áll, a bánffy-hunyadi községi képviselőtestület aug. 2-án tartott gyülésen egyhangulag Barcsay-utczának keresztelte el. A piaczot pedig főtérnek nevezték el. E községi képviselőtestület azt is elhatározta, hogy ezentul minden utcza házait külön számozással látja el. Ezzel Bánffy-Hunyad Debreczen városát megelőzi.

— **Adakozás.** A gazdák és iparosok kolozsvári helyi szövetkezete 10 frt 24 krt, a „Kolozsvár“ szerkesztősége utján néhai dr. Góth Manó orvos emlékére koszoru megváltás czimen Kirschner Mór és neje 5 frtot adtak a siketnémák kolozsvári intézete javára. Fogadják a nemesszivü adakozók a felügyelő bizottság hálás köszönetét kegyes adományaikért.

— **Temetés.** Tokaji Etelkának, Tokaji János ev. ref. lelkész élete tavaszán elhunyt leányának temetése hétfőn d. e. a község és vidék nagy részvéte mellett ment végbe Maros-Bogáton. A temetésre a családtagok rokonok távol vidékekről is egybe gyültek. A szép halott ravatalát szülők, testvérek rokonok, jóbarátnék, ismerősök koszorui övezték. A község apraja-nagyja virágokkal, bokrétákkkal adózott a korán elhervadt virágnak. A távolból küldött koszoruk szalagjain levő feliratok között ott láttuk: „Etelkának Laczi“, „A gyöngéden szerető testvérnek Pista és Irmiczi.“ „Etikának Etelka néni.“ „Kedves Etelkának Etuska.“ „Etelkának Deák család.“ A temetési szertartást az elhunyt kere-ztapja Nagy Domokos kutyfalvi ev. ref. lelkész tartotta a halott felett szép beszédével könnyeket sajtolt ki a gyászolók szemeiből. Nyugodjék csendesen.

— **Strakosch Febea,** a jeles müvésznő a mult hétről elmaradt bucsufellépte Nagyváradon tegnap történt a „Bajazzók“-ban és két konczert számban. Taps, kihivásnak se vége, se hossza nem volt. Ugy látszik a jámbor nagyváradiakat is hatalmába keritette éppen ugy, mint a kolozsváriakat a Strakosch-láz.

— **Temetés.** Id. Gajzágó Antalt nagy részvét mellett helyezték el örök nyugalomra tegnap délután 4 órakor. A gyászszertartást Biró Béla apát plébános végezte fényes segédlettel. A koporsot vivő gyászszekeret az elhunyt fiai és családtagok követték. A koporsóra e következők helyeztek koszorut: Szeretett felejthetetlen jó atyjának Manó és Irén. Forrón szeretett jó atyámnak hálás leánya Terka. Felejthetetlen drága atyánknak Kata és Lajos. Szeretett jó atyánknak Tivadar és Carolin. A drága jó nagytatának, 14 unokája. Felethetetlen jó nagyatyának, Paulin és Dezső. Gyermekkori jó barátom s rokonomnak, Bulbuk Manó. Legjobb barátjának a Simay család. A jó Antinak Máriczi és Gerő. Kegyelete jeléül özv. Knöpfler Károlyné. Igaz barátja és rokona özv. Gajzágó Istvánné. Anti bályjának Sárga Kristóf és neje. „Távozásodat sajnáljuk, Emlékedet áldva áldjuk. Égi utadon, kisérjen Örök kegyelmével Isten. (anonim.) — Egy koszorut szalag nélkül Schultz kertésztől.

— **Kerékpár körut.** Julius 16-án az erdélyi részek szebb pontjainak felkeresésére kerékpáron utnak indultak Temesvárról: dr. Loyczel Kálmán temesvári kir. törvényszéki albiró és dr. Horváth Kálmán ügyvédjelölt, Horváth Kálmán kolozsvári kir. táblabiró fia.

A touristák Arad felé indultak s Gyulafehérvár, Zalatna, Abrudbánya, Topánfalva, Toroczkó, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Brassó, Szinaja, Előpatak, Tusnád, Borszék, Marosvásárhely vidékét kerékpározták körül. Utjokat szombaton fejezték be. Érdekes felemlitenünk, hogy a turistákat e kirándulásra a K. Kerékpáros Egylet egykori derék titkára: dr. Laczkovich Gyula lelkesitette és buzditotta. Ő lett volna hivatva vezetni is a kirándulókat. Laczkovich azonban a kirándulásról elmaradt. Elmaradását azért bocsátották meg neki, mert olyan körülmény tette ezt indokolttá, a mi csaknem minden fiatal kerékpárosnál az életben legalább is egyszer felmerül. A kerékpárosok derék vezetőjének elmaradását ugyanis volegényi volta idézte elő.

— **Aranylakodalom.** csik-szentmártoni Keresztes Gábor 1848—49-iki honvéd-hadnagy folyó hó 4-én tartotta esküvőjének 50-dik évfordulóját a csik-szt.-mártoni róm. kath. egyházban nejével, Szász Katalinnal. Sok boldogságot kivánunk az uj párnak.

— **Honvédek esküdtétele.** A szegedi 5-ik honvéd gyalogezred legénysége — mint Szegedről irják — a helyörségi tisztikar jelenlétében tegnap esküdött föl ünnepélyesen. A honvédekhez Barát Kálmán százados hazafias beszédet intézett.

— **Széplelkü tanitók.** Görbed környékén váltóhamisitó bandát tartóztattak le, melyet 3 néptanitó és egy paraszt ember alkotott. A széplelkü tanitók Boisz Mojszi, Groza Péter, Drisiba, a szomszéd helységek tanitói, Győrffy László nevére hamisitot 1000 frt értékü váltóval csapták be a szalontai takarékpénztárt. A nyomozás napfényre hozta bünös üzelmeik egész sorát, egy rendszeres váltóhamisitó-társaságot képeztek. Az egyik uraságí csősz volt és gyilkossági merényletet követett el, a másik pedig béres multtal dicsekedik.

— **Vérfagyasztó katasztrófa.** Az „E-s“ amerikai levelezőnk vérfagyasztó katasztrófáról értesiti lapunkat, a mely a mult héten Atlanti-Cityben (New-Gersey) történt. A levelező a ki a helyszinén járt, mint egy amerikai lap kiküldött tudositója, következőképen irja le a borzalmas katasztrofát. A B. P. O. republikáns párt tartotta 9-ik nagy konvencióját a városban az érdeklődő nagy közönség óriási részvételével. A gyülés végezetével 200 teritékü bankettet rendeztek a republikánus párt vezéremberei a Balticavencu-i pompás nagy termében, a mely a földszinttől körülbelől 20 méter magasságban, a második emeleten van. Épen fölállott az ünnepi szónok, hogy beszédét elmondja. Mikor az első emelet óriási robajjal leszakadt, maga alá temetve a nagy teremben összegyülekezve volt egész lakomázó és hallgató közönséget, A teremben összesen mintegy ezer kétszáz ember volt, a kiknek legnagyobb része a romok alá került. A rémületet növelte az, hogy az összeomlás pillanatában az összes villanylámpák kialudván, teljesen sötétség volt az épületben. A mindenünnen felhangzó jajveszeklős és fájdalomkiáltások növelték a borzalmat. A megérkezett tüzoltók és mentők fáklyafény mellett hurták ki a törmelékek alól az élve eltemetetteket, kik közül 145-en veszélyes sebesüléseket szenvedtek. Alig volt ember, a ki teljesen épen menekülhetett volna a rettenetes katasztrófa helyszinéről. Legtöbben kar vagy lábtörést szenvedtek. A város összes rendőrséget mozgositották, s a városi, magán- és felekezeti kórházak összes hordágyait, betegápolói eszközeit igénybe vették. Négy férfinak és két nőnek már összeroncsolt holttestét vonhatták ki az összeomlott falak közül. A gondatlan háztulajdonosnak gyült meg a baja a birósággal, mert a sebesültek részint a magok, részint a családok nevében kártéritési pert inditanak ellene, mi valószinüleg ugyancsak nagy összegébe fog kerülni a kölönben gazdag háziurnak

— **Katonatisztek garázdálkodása Bécsben.** Hétfőn éjjel a bécsi Kärthnerstrassén egy a bécsi viszonyokat nagyon jellemző jelenett játszódott le. Két kereskedő a Mouk testvérek, kik közül az egyiknek az Istvántéren van egy nagy diszmüüzlete, a másik pedig gyáros Mariahilfon, hazafelé indult a Habsburgkávéházból midőn a Kärnthnerstrassén 3 lovassági és egy gyalogos tiszttel és egy polgári ruhába öltözött urral találkoztak. A tisztek minden ok nélkül rátámadtak a gyanutlanul hazatérő kereskedőkre és e szavak kisiretében: „Már megint két gyalázatos zsidó“ feléjük ütöttek. A kereskezők védekezni kezdtek és a hagosa segélyért kiáltottak, mire a tisztek egyike ismét rájok támadt és feléjük rivallt:

— Fogjátok be a szátokat! Talán pénzt adjak hogy hallgassatok! Ime fogjátok! És ezzel botjával az egyik Mouk felé vágott, ki e támadásra válaszolni akarva, felkiáltott:

— Hát a pusztán vagyunk, hogy védtelen emberekre igy rátámadnak?

Erre a tisztek ismét a kereskedőkre támadtak, a zajra előkerült valahonnan egy rendőr, ki a két tisztnek nevét kérdezte, de mire a rendőrpalotába érkezett, csak az egyiket tudta megnevezni. Ennek az egynek neve: Csáky gróf, kinek évek előtt egy magyar vidéki városban hasonló ügye volt.

— **Mulatságos elfogatás.** A prágai etnográfiai kiállitás látogatói között volt Imola Pál ur is Minosettából, a ki Amerikában lelkész. Alig járt-kelt a lelkész a kiállitáson a midőn hire ment, hogy az amerikai látogató osztrák katonai szökevény. A csendőrőmester azonnal érte küldött és elfogatta, mivel a feltevés valónak bizonyult. De a mint a csendőrőrmester kihallgatta a tisztelendő urat, a rég keresett katonaszökevényben egyuttal a nagybátyját ismerte fel. Erre a nagybácsi és az unokaöcscs egymás, nyakába borult és összecsókolták egymást, minek befejeztével az unokaöcscs a nagybácsit fogolynak nyilvánitotta és bekisértette a fogházba.

— **A szerum Angliában.** Londonból irják, hogy a British Megical Association évi közgyülésén, a melyen a világ legjelesebb orvosai részt vesznek, szóba kerül a difteritisz-szerum is. Az angol orvosok konstatálták s hogy a szerum Angliában is igen sok esetben bevált, de az utóhatása tekintetében ott is merültek fel aggályok. A szakgyülésen magyar orvosok is voltak.

— **Elfogott rablógyilkosok.** Három évvel ezelőtt történt, hogy Adamov Misa temeskubini földmivelő marhákat adott el a pancsóvai vásáron 1600 frtért. Hazafelé menvén, a Kubin és Perlesz közötti országuton nehány suhancz megtámadta, agyonütötte és pénzét ellopta. A gyilkosokat a rendőrség a legerélyesebb kutatás mellettt tudták kézrekeriteni. A napokban azonban. mint nekünk jelentik, Zsivics Fema kubini lakos felesége megőrült, s kirohanván a közeli erdőbe, folyton ezt kiabálta:

— Férjem a gyilkos, az ő kezén száraд Adamov vére.

A csendőrök erre a nő férjét letartoztatták a hosszu vallatás után beismerte tettét, megnevezte társai, a kik a gyilkosság végrehajtásában segédkeztek. Igy aztán elfogták Monuty Dusánt és Panulov Joczát is, a kiket most Zsivicscsel együtt a királyi ügyészség vett gondozása alá.

— **A szabadság harangja.** New-Yorkban van egy hatalmas harang, melyet akkor konditottak meg először, mikor a függetlenségi nyilatkozatott kihirdették az Egyesült-Államok. Ezt a harangot minden nevezetes helyen ott szeretnék látni. Ki volt állitva a chikágói világitáson is s most az Atlantában tartandó gazdasági kiálitásra is elviszik. A hirneves harang (Liberty Bell) részére külön kocsit készitenek s szeptember 15-én szállitják Atlantába a pensylvánai vasuton.

Szinház.

(Knr.) Tegnap a szinházban diszelőadásképpen feleleveniteték a „Szép Iliáná“-t, Moldován Gergely és Nagy Gábor 3 felvonásos népszinművét, melynek tárgya egy magyar és oláh lakosságu falu életéből van meritve. Helyesnek tartjuk e darab felelevenitését, nem csupán azért, mert magában véve is érdemes alkotás, hanem mert az első népszinmü, mely erősen a román életből veszi elemeit. A népszinmü tárgyai mindig a magyar helyeken játszanak, magyar alakokkal vannak benépesitve és a más nemzetiségü lakóink csak epizód-szereplőkképpen jelennek meg közöttük, különösen a tót, mely örökös vándorló képviselőivel mindenütt megfordul.

A tegnapi darabban már szerencsés kisérlet történt arra nézve, hogy az oláh elemnek nagyobb rész jusson a darab cselekvésében. Talán társadalmi indokok, talán az érdekesség felköltésének czélzatából keverte összse a szerző az oláh és magyar elemet, ugy, hogy a cselekvésben majdnem egyforma rész jut mindegyiknek. Igaz ugyan, hogy a főalakok nagyobb része az oláh elemet képviseli, de a két hősben, Iliánában és Jakab Bandiban ez a parallelizmusz szerencsés összeolvadásban részesül. Ennek a kettőségnek tulajdonitható, hogy az oláh nép psychologiája, temperamentuma nem jut önálló kifejezésre, hanem módosul idomulva a magyar gondolatvilághoz, evvel a legszerencsésebb összhangot tünteti fel.

A két elemnek összeolvadását a darab teknikája érezteti velünk legjobban, melyben az oláh és magyar legények—leányok mindig együtt tánczolnak, mulatnak, hol a magyar, hol az oláh zene ütemére járják a magyar és oláh tánczokat. A befejezésben azután a két elem ujabb egyesülésben olvad össze, az intrikus Mikusán Toma Fészek Borcsában kapja meg élete párját.

A mese röviden a következő: Jakab Bandi (Várady) szereti Bokotán Tódor (Szentgyörgyi) leányát, Ilianát (Solti).) De az a baj, hogy az öreg Jakab Sára szeretne az öreg Tódorhoz feleségül menni és ezért Dotyia czigányasszony segélyével elrágalmazza Ilianát, hogy Tóbi drótostóttal (Hegedüs) ölelkezett. Bandi szemrehányást tesz Iliánának, mert szereti. De az öreg Tódor elkezd lármázni; kérdezi Banditól, hogy mondta-e valaha a leányának, hogy szereti-e? Nem. És te leányom szereted-e? Iliána nem meri megmondani ennyi nép előtt, pedig, ha ez a vallomás megtörténik, a darabnak vége van, a függöny legördülhet. A második felvonásban megtudódik, hogy Bandinak eltünése után Iliána ma tartja esküvőjét Tomával (Pintér), kit nem szeret. Boris (Szolinszky) Tóma előbbi kedvese boszut esküszik reájuk, a násznép már gyül a ház előtt, midőn megjelenik a halottnak vélt Bandi gyerek, mielőtt az esküvő megtörténnék, és Iliána felbontja a viszonyt Tomával, a ki viszont rábirja Minyát (Szerémi), az iskabáló czigányt, hogy ölje meg Bandit. A czigány becsületes fiu, de rá áll, persze csak ugy.

A harmadik felvonásban Iliána éjjel szökik hazulról, hogy Bandinak szerelmét bevallja, és ez meg is történik; Vaszi, Iliána öreg szolgája a cserjében elrejtve hallgatja. Ekkor jön Toma és a czigány, ki felemeli a puskát, de azzal a kiáltással, vigyázz Bandi, mert lövök, a levegőbe süti el fegyverét. — Vaszi most eligazit mindent. A leányát eltüntnek hitt Tódort azzal birja rá Bandihoz való engedésre, hogy elbeszéli előtte: Iliánát az öngyilkosságtól mentette meg. Tomát pedig azzal kényszeriti a lemondásra, hogy ellenkezőleg a tömlöczbe juttatja. Iliána Bandié, Boris Tomáé lesz és a darabot a kalager-táncz zárja be annak jeléül, hogy a darabban mégis erősebben volt az oláh, mint a magyar vegyülék keverve.

A darab jellemzése általában véve elnagyolt. — A mellékalakok vannak legjobban jellemezve, Tobi a drotos tót (Hegedüs) és az iszkábáló czigány (Szerémi), kiknek mesterségük feletti vitája, azután Tobi drótozása a legélénkebb derültségben tartottau publikumot. — A főalakok közül Toma tükrözi legjobban vissza az oláh nép lelki világát és ebben Pintér mesterileg használta fel talentumos énekét. — Gyönyörü szólóját (Emlékszel még, midőn először láttalak) még gyönyörübben énekelte és a közönség megujrázta, mert nem tudott betelni a refrain szépségével:

Feledve már a boldog óra
És róla csak szivem beszél.

Méltó partnere volt Solty Paula, ki Iliánát kreálta és szépen énekelt, de jobban és öntudatosan ábrázolt. — Todor szerepében Szentgyörgyi, Bandiéban Váradi jól megállották helyeiket. Szolinszky is Boris szerepében jó volt, bár eleinte meglátszott, hogy nehezen tud a szerepébe szokni és ugy beszélt, mint egy herczegnő.

A tegnapi estén különösen is ki kell emelnünk a jó epizód szerepek ügyes betöltőit, kik folytonos derültségben tartották a publikumot. Vendrei (Vaszi,) Hegedüs (Tóbi) és Szerémy (Minya) szerepében a detaillokig finom megfigyeléssel müvészien játszottak, s különösen Szerémy brillirozott, bár szerepe is határozottan a legjelesebb az egész daradban a Vendreién kivül.

A mi a zenét illeti, erről külön kellene hosszasan szólanunk, mert az a nehéz feladat, melylyel a szép fülbemászó zenét kétféle motivomból Nagy Gábor megszerkesztette. külön elismerést érdemelne. A közönség zajosan is tapsolta az egyes szereplőket és az egyes nótákat.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

Perczel Ischelben.

Budapest, aug. 7.

Perczel Dezső belügyminiszter tegnap Ischelbe érkezett.

A fejedelemné utazása.

Budapest, aug. 7.

Ferdinánd fejedelemné fiával Boriss herczeggel Ebenthalba érkezett, a hol Fülöp és Clementin herczegnő várták.

Kolera.

Budapest, aug. 7.

Premzylben a helyőrségben kitött a kolera és kolerin.

Naponta átlag 60-an betegednek meg.

A betegek száma eddig 400.

NYÁRI SZINHÁZ.

Holnap, csütörtökön, augusztus 8-án.

Ivánfi Jenő jutalomjátékául:

MÁRVÁNYHÖLGYEK.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.*)

Herczeg Sándor ugynevezett kiállitások képviselője (Budapest, Eötvös-utcza 19. sz.), ügynökei Kolozsvárt napokig házalván, sikerült nekik egy állitólagos „berlini kiállitásra“ három kiállitót fogni, de százakra megy az országban azon könnyenhivők száma, kik ez urak beszédeit elhitték s kiállitókként szerepeltek.

Értesülésem szerint Berlinben nem volt kiállitás, s miután a fővárosban többen csalás miatt feljelentést tettek Herczeg ellen, a fővárosi rendőrség most tényleg foglalkozik ez üggyel. A Kolozsvárra került kitüntetéseket illetőleg: Kató fényképész és Weisz A. szabó elküldték czikkeiket Herczeghez, Udvari kocsi-készitő azonban nem készitett és nem küldött kocsit Berlinbe, hanem azért a kitüntetések mindhármuk részére pontosan megjöttek, a következő áron: „Diszoklevél, arany-kereszt és arany-érem“ 170 frt, „Diszoklevél és arany-érem“ 130 frt. Lehet azonban alkudni is. Herczeg egy Párisban tényleg létező „Élelmi szerek és kereskedelmi czimkék kiállitására“ Kolozsvárról czipőt és kakukos órát akart kiállittatni; biztositván a „kiállitókat“, hogy az arany-kereszt meglesz és csak kézhez vétel után fizetendő, de az illető iparosok nem mentek lépre. — Ime ezen az uton jutottak nevezett urak kitüntetéseikhez, ugyanezen forrásból eredt kitüntetésekhez a „Bp. Hirlap“ azt irja, hogy: kevesebb erkölcsi értéke van, mintha azt valamelyik hordár-testület állitotta volna ki „erkölcsi elismerése jeléül,“ és hogy „Bolondnak fapénz is jó.“

GERGELY KÁLMÁN.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 2383—1895. Kolozsmegye nádosmenti járás főszolgabirája.
fszb.

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye nádosmenti járásában Bogártelke, Darócz és Mákó községeket magában foglaló uj körjegyzőség szerveztetvén, ezen állásra pályázatot hirdetek, a választásnak **folyó évi augusztus hó 28-án d. e. 10 órakor,** Bogártelkén, mint a körjegyzőség székhelyén leendő megtartásával.

Felhivom tehát mindazokat, kik ezen évi 400 frt törzsfizetés, 80 frt lakpénz, 60 frt szolgatartási-, 60 frt utazási-, 50 frt irodai- (iroda-szerek, fütés, világitás) és 150 frt irnoktartási átalánynyal javadalmazott állásra pályázni kivánnak, hogy az 1883. évi I. t.-czikk értelmében okmányolt folyamodványukat **f. évi augusztus hó 25-ikéig** annyival inkább nyujtsák be hozzám, mert későbben beérkező folyamodások figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvárt, 1895. évi augusztus hó 4-én.

Biderman József,
főszolgabiró.

545. (1—3)

Sz. 2940—1895. 544. (1—3)
k. i.

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye tekei járásában ujonnan rendszeresitett **m.-erkedi körjegyzői állomásra** pályázatot hirdetek.

A körhöz M.-Erked, Szász-Akna, Barátfalva és O.-Solymos községek tartoznak.

Javadalmazás: évi 400 frt fizetés, 80 frt lakpénz, 170 frt utazási-, szolgatartási- és irodai-, valamint 150 frt irnok tartási átalány.

Pályázók hozzám **folyó hó 20-ig** beadandó kérvényeikben igazolni tartoznak minősitésüket, életkorukat, erkölcsi magaviseletüket, eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket.

A választást **folyó hó 21-én délután 3 órakor** fogom M.-Erkeden megtartani.

Az állomás **folyó évi szeptember hó 1-ig** elfoglalandó.

Tekében, 1895. augusztus hó 4-én.

Dr. Hegedüs,
szolgabiró.

Sz. 2147—1895. Kolozsmegye mocsi járás főszolgabirája.
főszb.

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye törvényhatóságának, a körjegyzői körök és azok székhelyeinek összhangba tétele tekintetéből hozott és a Nagyméltóságu m. kir. Belügyminister ur idei 62,425. számu leiratával jóváhagyott határozata nyomán, a mocsi járás területén három uj körjegyzői csoport szerveztetvén, az azokkal összekötött és választás utján betöltendő **három körjegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Az uj csoportok a következők:

1.) Katonai kör: Katona (székhely), Gyeke és M.-Szombattelke.

2.) Nagysármási kör: Nagy-Sármás (székhely), Kis-Sármás és Báld.

3.) M.-szopori kör: M.-Szopor (székhely) és Mező-Őr községekkel.

Az évi javadalmazás ezen körjegyzőségek mindenikében áll: 400 frt fizetés, 80 frt lakpénz, 60 frt szolgatartási, 60 frt utazási, 50 frt irodai (iroda-szerek, fütés és világitás) és 150 forint irnoktartási átalányból, nemkülönben a magán-munkálatokért szabályrendeletileg megállapitott dijakból.

Felhivom mindazokat, kik ezen állomások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-czikk 6. §-ában körülirt képesitési és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg irt kérelmüket hozzám **ezen hó 21-ik napja déli 12 óráig** annyival is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelmen kivül hagyatván, mint elkésettek fognak vissza utasittatni.

A választások határidejét, még pedig:

1.) Nagy-Sármáson: **folyó hó 22-ik napjára**; 2.) Katonában: **folyó hó 23.** és 3.) M.-Szoporban: **folyó hó 29-ik napjára,** mindig délelőtt 9 órától kezdődőleg tüzöm ki, azon figyelmeztetéssel, hogy a megválasztandó körjegyzők hivatalos működésüket **folyó évi szeptember hó 1-ső napján** okvetlenül megkezdeni, s ezt megelőzőleg állásukat elfoglalni kötelesek lesznek.

Mocs, 1894. évi augusztus hó 4-én.

Mayr János,
főszolgabiró.

543. (2—3)

Az idény előhaladtával
raktáron levő
tavaszi és nyári divat-áruk
mélyen leszállitott áron
adatnak el
MESKÓ L.
ÜZLETÉBEN,
Kolozsvárt, főtér 19. sz. alatt.
494. (6—7)

!!FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAK!!

Szőnyeg- és függöny-raktár.

Előre haladott idény miatt
mélyen leszállitott árak
FOGEL ANTAL divatárú háza,
Kolozsvárt, főtér 12. szám alatt (volt Frőhlich-ház.)
Az idény ujdonságaiból még készletben levő árúk
mélyen leszállitott árakon
adatnak:

mosó szövetek, divat ruhakelmék, selyem szövetek, siffon és vásznak, asztal-nemüek, női és férfi fehérnemü, gallér és kézelők, nyakkendők, illatszerek, bőr és selyem kesztyük, csipke gallérok, napernyők, paplanok, ágy- és asztal-teritők s több itt elő nem sorolt árúk.

528. (3—8)

Szőnyeg- és függöny-raktár.

!!FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAK!!

1896. április 1-től kezdődőleg
haszonbérbe kiadó
Torda-Aranyosvármegye Mező-Kapus községében
800 hold tagositott birtok,
tanyai lakással és szükséges **gazdasági épületekkel** együtt.
Bővebb felvilágositást **Sándor János** tulajdonosnál **Dicsőszentmártonban,** vagy **Sebestyén Arthur** gazdasági tisztnél **Mező-Kapuson** nyerhetni.
527. (5—6)

Kitünő minőségü
tölgyfa-deszka, palló, gerenda, parquette-fa, épületfa
minden méretben;
talpfa, sasfa, táviró-pózna, herekaró, fentő stb.,
továbbá
száraz gyertyán- és cser-tüzifa
nagy mennyiségben és a legjutányosabb árban kapható a
Nyárád-szentannai erdőkezelőségnél,
u. p. **Nyárád-Szereda.**
504. (4—6)

„BORSZEK"
(Csikvármegye, Erdély.)
Elsőrangu gyógyfürdő 900 méter magasságban (2750 láb) magasságban, beláthatlan ősfenyveseknek alsóbb szervezetektől mentes regiójában.

Borszék gyógytényezői: havasalji klimája, tiszta ozondús levegője páratlanul gazdag bősége; kitünő gyógyerejü vasas és más vegyi összetételü borviz-ivókutai, számtalan szénsavas hideg lobogó-fürdői, vasas lápfürdők, szénsavas melegitett kádfürdők, fenyőlevél-fürdők, jól berendezett hidegviz-gyógyintézet, massage és villamozás.

Borszék a hazai és külföldi orvosi tekintélyek által javalva van: mindénnemü vérszegénységnél, sápadt kórnál, gyomor- és bélbántalmak, emésztési zavaroknál; a vese és hólyag idült bántalmainál; tüdővészes testalkatuaknál föllépő száraz köhécselés, vérköpés, tüdőcsúcs-hurut, idült hörgő- és gége-hurut ellen; idegbajoknál, női betegségeknél; tulhizás, Scrofula, Rheuma, köszvény ellen, izzadmányok felszivódására és ugy is mint hatalmas, edző, erősitő.

Borszék kitünő üditő hely.

Egyetlen fürdő sem dicsekedhetik közel és távolban annyi kellemes kiránduló helylyel, mint Borszék.

Borszéken a fürdőidény kezdete junius hó 15-én, s vége szeptember hó 15-én.

Utazás Borszékre: A borszéki fürdővendégek szállitását gyors-kocsi vállalat eszközli, melynek kényelmes fogatai az ujabban kötött szerződés értelmében a szász-régeni vasúti állomástól Borszékig és Borszékről vissza Szász-Régenig egy nap alatt, váltott lovakkal, meghálás nélkül szállitják a vendégeket. E gyors-kocsik julius hó 1-től augusztus hó 31-ig (fürdő-idény) még vendég hiányában is naponta közlekednek.

A junius 15—30. és szeptember 1—15. (elő- és utó-idény) szintén a gyors-kocsi vállalat van a vendégek szállitására kötelezve.

A gyors-kocsikra (egyes ülés vagy egész kocsi) előjegyzést tehetni vállalkozóknál.

Levél- és sürgönyczim: **Miklós Görög Szász-Régen.** — Viteldijak szabályozvák.

A világhirü borszéki viz modern töltő-gépek által fölfogva, dugaszoltatva, ősereje teljében hozatik forgalomba.

A borvizre vonatkozó megrendelések **Lázár** és **Verzár czéghez Brassó** intétendők, mint kizárólagos elárusitónkhoz, mely czég a rendelményeket a berszéki és helyi raktárakból készséggel, jutányos áron kiszolgáltatja.

Magánosok kisebb megrendeléseit alantirt igazgatóság is teljesiti.

Minden megkeresésre prospektussal, kimerető értesitéssel szolgál az **igazgatóság,** vagy **Dr. Szilvássy János** fürdő-orvos.

Posta és távirda helyben.

Borszék, 1895. évi julius hó 1.

485. (8—15) **A fürdő és üzlet igazgatósága.**

Bármily szerény állást elfogad
kereskedelmi akademiát végzett
óvadékképes könyvelő,
ki perfect könyvelő, magyar, német, angol, franczia levelező,
esetleg **ügyvédi irodába is.**
Szives megkeresések kéretnek **„Bona fide"** jelige alatt **e lap kiadó-hivatalába.**
546. (1—1)

KERESTETIK
A
„HERCZEGOVINA"
nyári mulató helyiségbe
egy vendéglős.
Értekezhetni: **Benigni Samunál Kolozsvárt.**
530. (3—3)

Budai Ignátz
kocsikészitő kovács,
Kolozsvárt, Trencsin-tér 15. sz. saját ház (Nagy kaszárnyával szemben.)

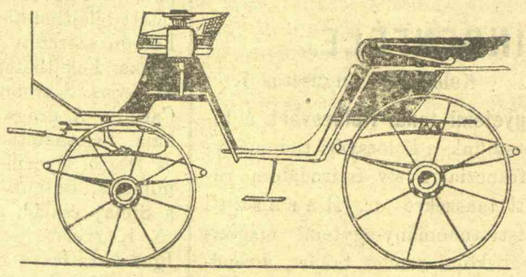

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, miszerint **30 év óta önálló kocsi-készitéssel** foglalkozván, ezen idő alatt a hires Hilbert kocsi-gyárában 20 évig mint felelős **kocsikészitő kovács** müködtem; az onnan kikerült kocsik, melyek kitünő szerkezetük és tartósságuknál fogva egész országban keresettek voltak: magam készitettem.

Jelenleg **saját gyártmányu kocsikat** bő választékban tartok raktáron. — Kivánságra **ócska kocsikat ujakkal kicserélek.** — **Javitásokat szatler munkával** együtt a legjutányosabb áron elvállalok.

Magamat a n. é. közönség nagyrabecsült figyelmébe és jóakaratu pártfogásába ajánlva, maradtam teljes tisztelettel

BUDAI IGNÁTZ,
kocsi-készitő kovács.
430. (8—10)

Rövid ideig tart még
GÁMENTZY MÁRTON
vászon- és fehérnemü üzletében
(Főtér, Gróf Teleki-ház)
A TELJES
VÉGKIÁRUSITÁS.
Az összes áruk
minden elfogadható árban
hatóságilag engedélyezett végeladás utján kiárusittatnak.
502. (4—x)

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.